75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ВЕРЕСНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 17, 1968 No. 171. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 16 вересня, 1968

В АМЕРИЦІ

НІКСОН ПРОПОНУЄ ДОПОМОГУ ФАРМЕРАМ, щоб спинити втечу сільського населення до міст. Ніксон промовляв вперше в сільському районі в місті Ди Мойн в стейті Айові і сказав, що Уряд президента Джансона не дбав про це, щоб зменшити убозтво між фармерами, збільшуючи їхні прибутки та заохочуючи їх залишатися на фармах. Двадцять років тому сільське населення, казав Ніксон, становило 18 відсотків, а тепер воно виносить тільки п'ять відсотків. Таким чином збільшується криза міст і одночасно підупадають сільські райони, бо незабаром не буде кому управляти ріллю.

ГОМФРІ ЗАЯВЛЯЄ ВИБОРЦЯМ, що вони цього року мусять звести боротьбу за своє життя. Він продовжував атакувати свого республіканського противника Нікcона і казав провідникам робітничих спілок та партійним провідникам, що перемога республіканців ще збільшить те розходження, яке тепер є між американцями та спричинить економічну стагнацію. Гомфрі домагається також ефективної контролі над пальною зброєю і ганив Нікcона за те, що не займає становища в цій справі.

ПРОВІДНИКИ РОБІТНИЧИХ СПІЛОК заявили, що зорганізоване робітництво підтримуватиме Гюберта Гомфрі. Хоч немає згоди між Американською Федерацією Праці і спілкою Об'єднаних Автомобільних Робітників, то в справі підтримки кандидатури Гомфрі немає розходжень між вище згаданими організаціями. Проводи цих організацій вислали рекомендації до всіх стейтових та місцевих відділів голосувати на Гомфрі. Але опитування виявляють, що члени юній в південних стейтах підтримують кандидатуру Джорджа Воллеса. Тому провід спілки автомобільних робітників видав окрему книжечку про те, як Воллес неприхильно ставиться до робітників.

РАДІО - ТЕЛЕВІЗІЙНА СІТКА МЕТРОМІДІЯ запросила всіх трьох кандидатів на президента взяти участь в 90-мінутовій дебаті, яка відбудеться в жовтні перед виборами. Запрошені віце - президент Гомфрі, колишній віце-президент Ричард М. Нікcон і Джордж Воллес. Ці дебати мають відбутися в другій половині жовтня в часі, на який погодяться всі три кандидати - дискутанти. Дебати будуть передавані через всі радіові і телевізійні станції цієї сітки та на всі інші стації, які схочуть скористати з цієї авдиції.

МЕТРОПОЛІТЕНСЬКА ОПЕРА ЗААНГАЖУВАЛА в цьогорічному сезоні, який почався 16-го вересня, 11 нових співаків та одного нового диригента. Новий диригент — це Карльо Франчі, який недавно диригував під час гостинного виступу римської опери під час вистави „Отелло". Між новими співачками є сопрана: Маріон Сіпперт, Сімона Мангельсдорф, Едда Мизер і Лізельотта Ребманн — всі з Німеччини, Джозефіна Везі — меццосопрано, Вільям Чохран, Род Мак-Вертер і Лучіяно Паваротті — тенори, Рудольф Кноль — баритон і Тео Адам — бас. Кноль співав давніше у віденській опері, Адам виступав досі в операх в Байройті, Дрездені, Берліні, Парижі і Римі.

У СВІТІ

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗГИНУВ генерал Кейт Л. Вейр разом із трьома членами свого штабу і чотирма іншими військовиками у гелікоптері, що його збили комуністичні партизани. В'єтконг радісно проголосив ту подію. Ген. Вейн був командиром 1-го американського піхотного корпусу у Південному В'єтнамі та мав, за свої геройські вчинки у другій світовій війні, найвищу американську „Медалю чести". Це вже четвертий з черги американський генерал, що згинув у В'єтнамі в ході воєнних дій.

У ЮГОСЛАВІЇ ПРОГОЛОШЕНО тиху частинну мобілізацію у зв'язку з подіями в Чехо - Словаччині. Довкола летовища під Београдом збудовано замасковані становища протилетунської артилерії. Водночас, рахуючись з величезною перевагою совєтських збройних сил та можливістю окупації Югославії совєтськими військами, пороблено приготування для поведення партизанської війни проти окупаційних військ. У совєтській пресі про все це — ані слова.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ВИСТУПИЛА проти індонезійських комуністів та їхніх спроб відновити підривнореволюційну боротьбу проти існуючого в Індонезії режиму. Індонезійські комуністи визнають за центр комуністичного руху і за свого протектора — Пейпінг, а не Москву. „Правда" пригадує індонезійським комуністам катастрофу, яку вони зазнали після невдалого їхнього державного перевороту в 1965 році: в наступних тижнях і місяцях вигублено в Індонезії кругло пів мільйона комуністів і їх симпатиків.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ДОЗВОЛИВ на виїзд відтіль британському дипломатові Алістерові Гантерові з дружиною і донькою. Це останній з 20-ох членів британської амбасади у Пейпінгу, які зголосились були до негайного виїзду після того, як зорганізована комуністичною партією і поліцією юрба спалила в серпні 1967 р. британську амбасаду в Пейпінгу. Всі вони, що їх комуно - китайський уряд шикanував та притримував, вже у Британії. Британія була одною перших демократичних держав, що визнала була комуністичний режим в Китаї, сподіваючись від цього користей з торговельних зв'язків.

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НҐУЄН ВАН ТІЄ ЗВЕРНУВСЯ з закликом до одного з найпопулярніших у В'єтнамі генералів Дуанґа Ван Міня, щоб той вернувся до краю на становище найвищого дорадника уряду. Ген. Дуанґ Ван Мінь, званий „Великим Міном", став був головою керівної державної військової хунти після того, як президент Нґо Дінь Дієм згинув у ворожому йому перевороті, — але згодом, після одного з дальших військових переворотів Дуанґ Ван Мінь виїхав за кордон.

У Торонті помер мгр. Ярослав Спольський

Торонто. — В неділю 15-вересня ц. р. тут помер несподівано мгр. Ярослав Спольський, відомий націоналістичний і пластовий діяч, член Головної Управи Ліги Визволення України і співредактор тижневика „Гомін України", пластун-сеньйор, член 5-го Куреня УПС „Червона Калина", член 440-го Відділу УНСоюзу в Торонті, народжений 10 січня 1912 року в Лавочнім, пов. Сколе. Осиротив дружину Марію і дітей Юрка, Христину і Мирона. Похорон відбудеться в середу 18 вересня у Торонті.

ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА ПЕРШІ ПОВАКАЦІЙНІ НАРАДИ, ПЛЯНУЄ НОВІ АКЦІЇ

Ню Йорк.— Минулої п'ятниці, 13-го вересня, тут відбулися чергові і перші повакаційні наради Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки, на яких вислухано звітів та заплянoвано ряд нових акцій. На початку наради екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір, який цими нарадами проводив, привітав Президента УНР в екзилі Миколу Лівицького, який в товаристві дир. Івана Крамаренка, голови Представництва Виконавчого Органу УНРади в Америці, склав візиту Екзекутиві УККА. В слові президент Лівицький сказав, що попередньо він відвідував УККА ще в характері голови Виконавчого Органу, а цим разом уже може привітати цю центральну репрезентацію українців в Америці, як Президент УНР в екзилі.

У дальшому ході нарад, після відчитання секретарем Ігнатом Білинським протоколу з попередніх нарад, директор канцелярії мгр. Іван Базарко склав звіт з праці УККА у вакаційному часі, зосереджуючись зокрема на історичних відвідинах в Америці Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. Звітодавець пригадав при цьому резолюцію 9-го Конгресу Американських Українців, у якій висловлено відданість Первоієрархові та підтримку для акції патріярхального організаційного завершення Української Католицької Церкви. За Публікаційну Комісію УККА, яка своїми нарадами попередила наради Екзекутиви, звітував д-р Матвій Стахів. Згадав про схвалення окремого привітання для „Свободи" з нагоди її 75-річчя, одобрення публікації нової книжки проф. Кларенса Меннінга, в якій документально доказується аналогії Американської і Української Революцій, та рекомендацію, щоб на нового редактора „Конгресових Вістей" — після резиґнації ред. М. Дольницького — найменувати ред. Леоніда Полтаву, що Екзекутива схвалила. В дальшому президент УККА проф. Лев Добрянський звітував про свою участь у Республіканській конвенції, а екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір про свою участь у Демократичній конвенції. Розглянено лист від Виконавчого Комітету Українського Робітничого Союзу та пропозицію зустрічі для обговорення справи статуту УККА і консолідації в рямках УККА. Пропозицію прийнято і така зустріч-розмова відбудеться в канцелярії УККА 5-го жовтня ц.р. Від УККА в розмовах візьмуть участь члени Президії проф. д-р Богдан Гнатюк, д-р Степан Ворох і мгр. Іван Базарко. Обрано делеґацію на Загальні Збори ЗУАДК в найближчу суботу в особах д-ра Петра Стерча, ред. Ігната Білинського та д-ра Володимира Душника. Заплянoвано ряд нових акцій, в цьому для відзначення 100-річчя Т-ва „Просвіта" (8-го грудня), 50-річчя Листопадового Зриву, схвалено видати окремий заклик з нагоди 100-річчя Академічної Гімназії у Львові та зокрема рішено повести ювілейну збірку Народного Фонду, що його створено 20 років тому. Із касового звіту виходило, що УККА в цьому році мав $40,000 вплививів та $38,000 видатків, отже в касі має тепер ще тільки дві тисячі долярів. Тільки негайне посилення каси УККА новими і щедрими пожертвами до Народного Фонду уможливить переведення багатьох важливих політичних акцій, заплянованих на найближчий час. У нарадах взяло участь 23 члени Екзекутиви.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПРИВІТАВ „СВОБОДУ" З НАГОДИ ЇЇ 75-РІЧЧЯ

Вашингтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Линдон Б. Джансон привітав „Свободу" з нагоди її 75-річчя, гратулюючи працівникам і читачам та висловлюючи їм найкращі побажання дальших успіхів. Про 75-річчя „Свободи" поінформував Президента Джансона своєчасно головний предсідник УНС Йосип Лисогір. У телеграмі, датованій в Білому Домі 13 вересня 1968, сказано:

Antin Dragan
Editor-in-chief
"Svoboda"
81-83 Grand Street
Jersey City, N.J.

My warmest congratulations go out to the staff and readers of "Svoboda" on the occasion of your 75th anniversary of publication. You have my every good wish for your continued success and for many more years of devotion to fellow Americans of Ukrainian descent and to this nation which they have served so well.

LYNDON B. JOHNSON

Антін Драган
головний редактор
„Свободи"
81-83 Гренд вулиця
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Мої найщиріші гратуляції для працівників і читачів „Свободи" з нагоди 75-літньої річниці її публікації. Ви маєте всі мої добрі побажання для дальших успіхів та на многії дальші роки відданости співгромадянам американцям українського походження та цій нації, якій вони так добре прислужилися.

ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН

У Чехо-Словаччині привернено пресову цензуру й скріплено поліцію

Прага. — В минулу п'ятницю 13 вересня національне зібрання, себто парлямент, привернуло превенційну цензуру для преси, радіопередач і телевізії, себто всі статті и тексти передач мусять бути цензуровані перед їх використанням. Прем'єр Ольдріх підкреслив у своїй 90-тихвилинній промові конечність „скріплення публічної безпеки", не з'ясувавши ближче, що треба розуміти під цим, однак коментатори пояснюють, що збільшено ряди й компетенції поліції. Черник заповів, що буде проголошена федералізація Чехо-Словаччини, себто будуть поширені автономні права Словаччини. Заповівши затіснення господарських взаємин з т. зв. КОМЕКОН-ом, себто економічною організацією комуністичних країн Европи, прем'єр Черник натаврував „невідповідальну психозу", що охопила була деякі кола громадянства після започаткування демократизаційного курсу в січні цього року. Під впливом тієї „психози" — мовляв — зроблено багато нерозважних і шкідливих кроків, які внаслідку довели до інтервенції. Так само перший секретар компартії Александер Дубчек натаврував в своїй промові з минулої суботи 14 ц. м. деякі виступи надто ревних прихильників демократизації, які „породили недовір'я збоку СССР, Польщі, Болгарії і Мадярщини". Чеський прем'єр ствердив, що „в теперішній ситуації нема місця на великі обіцянки", але в своєму телевізійному інтерв'ю з минулої неділі 15 ц. р. обіцяв, що за новим пресовим законом, в якому привернено превенційну пресову цензуру, також „буде місце на критику" — очевидно критику деяких внутрішніх чеських справ, а не „братніх соціялістичних держав" — окупантів Чехо-Словаччини. Про окупацію, окупантів та, зокрема, окупаційні війська і їх поведення — не вільно писати ані словом.

Шведські комуністи програли внаслідку окупації Совєтами ЧСР

Штокгольм. — Шведські комуністи, які мали в парляменті 8 мандатів, вийшли з недільних парляментарних виборів тільки з трьома мандатами: хоча голова шведської компартії Карль-Генрік Германссон виступив був проти совєтської збройної інтервенції в Чехо-Словаччині, все одно та інтервенція так глибоко обурила шведське громадянство, що люди, які раніше голосували були за комуністів — відвернулися від них. Зрештою, вибори у Швеції знову виграли тамошні соціял-демократи, здобувши 124 мандати, замість попередніх 113, коштом правої опозиції, що осягнула тільки 106 мандатів, замість попередніх 112 і коштом 5-ох втрачених комуністами мандатів. Заколот, що його спричинила совєтська інвазія до Чехо-Словаччини в міжнародному комуністичному світі, знайшов своє потвердження також в заклику голови австрійської комуністичної партії Франца Мурі, щоб всі комуністичні партії з капіталістичних країн перевели конференцію, на якій зайняли б одностайне становище супроти подій в Чехо-Словаччині. Австрійські комуністи рішуче засудили були совєтську інвазію.

Президент Української Народної Республіки в екзилі на відвідинах в Головній Канцелярії УНС і „Свободі". У п'ятницю, 13-го вересня, як працівники Головної Канцелярії УНС і в-ва „Свобода" мали в обідовій порі спільну перекуску з нагоди 75-річчя „Свободи", до УНС і „Свободи" завітав з відвідинами президент УНР в екзилі Микола Лівицький в товаристві голови Представництва В. О. УНРади в Америці, дир. Івана Крамаренка. Їх і видно на спільній фотознімці з працівниками УНС і „Свободи" біля будинку УНС в Джерзі Ситі. Ліворуч през. Лівицького (у першому ряді із звоєм паперу в руках) стоять гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, а біля нього гол. касир дир. Петро Пуцило. Праворуч стоять дир Крамаренко, заст. гол. предсідника Володимир Сохан, ред. Зенон Снилик і ред. А. Драган. Гол. секретар д-р Я. Падох був у тому часі в службовій поїздці до Шикаґо.

У 75-РІЧЧЯ „СВОБОДИ" ПРЕЗИДЕНТ УНР В ЕКЗИЛІ ПІДКРЕСЛЮЄ ВАЖЛИВІСТЬ ПРЕСИ У ЗМАГАННЯХ ДО ВОЛІ І НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Союзівка, Кергонксон. — Значення преси в усіх націях і у всіх державах є безмежне, та ще більше значення має і ще більшу ролю виконує преса тих народів, що не мають волі і своєї незалежної держави, але до них змагають — говорив президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький, промовляючи під час імпрези, що відбулася тут у 75-річчя „Свободи" в програмі „Дня Українського Народного Союзу" минулої суботи, 14-го вересня. Імпреза відбулася у заповненій великій концертовій залі Веселки і її започатковано співом американського, українського та канадійського національних гимнів. Відкрив свято коротким вступним словом головний предсідник УНСоюзу Йосиф Лисогір, згадуючи трудні початки „Свободи" та її історичні „хрестоносні походи" за організацію Американської України і опісля її ресурсів на допомогу рідному українському народові в його змаганні до волі і незалежности. Редактор А. Драган згадав, що „Свобода" могла повних 75 років виконувати свою службу для народу головно завдяки Українському Народному Союзові та відданості його членів і своїх читачів та працівників. Він теж представив приявних на імпрезі головних урядовців УНСоюзу: головного предсідника Йосифа Лисогора, почесного члена Головного Уряду УНС Романа Слободяна, заступників головного предсідника Богдана Зорича і Володимира Сохана, головного касира Петра Пуцила (головний секретар д-р Ярослав Падох був у тому часі у службовій поїздці до Шикаґа), головного контролера Володимира Гірняка та головних радних пані Марію Демидчук, Василя Дідюка і Володимира Запаранюка, редакторів Івана Кедрина Рудницького і Зенона Снилика та адміністраторку Любу Липичак і керівника друкарні Анатоля Домарацького. Приявні гаряче вітали текст привітальної телеграми для працівників і читачів „Свободи" від президента Линдона Б. Джансона. З таким самим ентузіязмом приявні привітали президента Української Народної Республіки в екзилі Миколу Лівицького, який виголосив святочну промову, згадуючи про важливість преси для всіх народів, зокрема для тих, що не мають волі і державности та до них змагають. Згадавши про історичні заслуги „Свободи" в минулому, промовець звернув увагу зокрема на значення, вартість і ролю „Свободи" та всієї вільної української преси в теперішньому і майбутньому.

Опісля відбувся концерт у виконанні дівочого хору „Веснівка" з Торонта під диригентурою Квітки Галини Зорич-Кондратської. Хор цей складається із студенток курсів українознавства при свято - миколаївській школі в Торонті та має в своєму складі 65 співачок у віці від 12-17 років. Уже сама поява на сцені цих юначок, які не „підкреслюють" своєї краси жадними косметиками та які у першій частині програми виступили в гуцульських костюмах, а в другій частині в кремових суконках із широкою вишивкою на рукавах, робить незабутнє враження. Як чудова їхня поява, так і чудовий їхній спів під чудовою диригентурою. У програмі хор виконав „Верховину", яку ці дівчата спеціяльно присвятили „Свободі" у її 75річчя, „В гаю зелененькім" Колесси, „На камені" Михайлика, „Ой сивая зазуленька" Леонтовича, „Ой високі полонини" Жуковського, „Не хвалюся" Ярославенка, „І курить доріженька" Майбороди, народну „Повій вітре", „Несподівана пісня" Кос-Анатольського, „Лелеченька" Біласа та „Пісню про Дніпро" Майбороди.

У перерві маестро Володимир Гентиш, що був майстром церемонії концертової програми, представив „краль" тижня" Союзівки, з-поміж яких опісля під час забави, обрано „Міс Союзівку" на 1969-ий рік. Про це в черговому числі „Свободи".

Хор „Веснівка" під час виступу для привітання Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого з нагоди його історичних відвідин в Торонті. Після концерту з нагоди 75-річчя „Свободи" на Союзівці в суботу, 14-го вересня, наступного дня, в неділю 15 вересня, цей хор співав під час Святої Літургії, яку відправив всеч. о. Любомир Гузар в каплиці цієї оселі

На Союзівці відбулися змагання в подвійних грах тенісу

Союзівка, Кергонксон. — Тенісові змагання у подвійних грах, що відбулися тут в суботу і неділю, 14 і 15 вересня, в рамцях Дня Українського Народного Союзу, присвяченого 75-літтю щоденника „Свобода", притягнули рекордове число учасників — 30 пар — і дали двох нових чемпіонів з усіх трьох катеґорій.

В групі чоловіків перше місце здобула пара Богдан Бурачинський і Зенон Матківський, перемагаючи у фінальній грі Зенона Маркевича та Євгена Колянківського вислідом 6-3, 11-9. Пер-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Преважлива недоцінювана установа

20 червня 1944 р. — це дата, від якої Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, популярно званий „Зудак", рахує своє існування. Це було під час останньої світової війни, і за велику мудрість та зрілість американсько - української громади треба вважати факт, що вже на першому Конгресі американських українців у Вашингтоні 24 травня 1940 року, отож ще перед приступленням ЗСА до війни, говорилося про конечність допомогової акції українським жертвам війни, а на другому Конгресі 22 січня 1944 року вирішено покликати для цієї цілі окрему допомогову установу. Постання ЗУАДК — це власне вислід тієї постанови.

За 24 роки свого існування мав ЗУАДК часи великого здвигу, коли його ім'я було на устах кругло чвертьмільйонової маси українських вигнанців у Західній Европі. Це був час кипучої організаційної і допомогової діяльности тієї установи, яка мусіла розпочинати буквально з нічого, з пустки. До речі: першим основним фондом, на якому почав діяти ЗУАДК, були 30.000 дол., зібрані внаслідок 100-долярової кампанії „Свободи". По всіх більших містах ЗСА створились Відділи ЗУАДК, в яких наші люди добровільно вкладали свій час, труд і гроші для масової збірки одягу і харчів та висилання їх скитальцям до Европи.

Але невідомо, чи не важливішою була акція правної оборони скитальців, поведена ЗУАДК'ом. Мало наших людей усвідомлюють, що ганебні лови на людей, ведені большевицькими репатріяційними комісіями, припинились у значній мірі внаслідок заходів ЗУАДК, внаслідок одноголосно прийнятої резолюції представників ЗУАДК на великій конференції всіх допомогових організацій в Атлантік Сити в червні 1945 р. проти насильної репатріяції, внаслідок депеш до головної квартири американської Армії в Німеччині та інтервенцій у Вашингтоні. Здобувши — після поважних труднощів — чартер добровільної допомогової організації з правом діяння на всьому терені країни і поза нею в широкому світі, ЗУАДК став єдиною міжнародно визнаною українською організацією, яка перейняла на себе не лиш — формально — поміч потребуючим, але й — насправді — амбасадорство української справи, з'ясовуючи при всіх численних зустрічах з видатними чужинцями, у чому трагедія України й українців внаслідок другої світової війни.

Кругло 60.000 українців ЗУАДК переселив з Европи до ЗСА і додатковим тисячам допоміг переселитись в інші країни. Заступався перед чужинецькими властями і давав правну допомогу не тільки одиницям, але й колективам і переселював пляново також колективи. Існують леґенди про рятування запротореної за дроти в Ріміні Української Дивізії та протидію наклепницькій кампанії проти Дивізії, але наявні в архіві ЗУАДК документи свідчать про наполегливі заходи ЗУАДК в цій справі та їх успіхи. Переселено цілі театральні, співочі й музичні ансамблі. Десятки тисяч долярів дано готівковою допомогою. На мільйони долярів придбано і розподілено харчі з американських державних харчових надвишок. Ставши членом КАРЕ, ЗУАДК скерував тисячі пачок тієї організації до наших людей. Тисячі осіб віднайшли завдяки посередництву ЗУАДК загублених в крутежі воєнних і післявоєнних відносин рідних. Започатковано невідому у нас раніше Суспільну Службу.

Це тільки навмання з пам'яті вихоплені зразки діяльности ЗУАДК. Своєю активністю, фаховістю, совісністю і солідністю ЗУАДК здобув собі повагу й пошану в американських і міжнародних чинників. Вони розуміють, що може ще настати такий історичний час, коли треба буде ЗУАДК — українцям і не-українцям, як став він у пригоді тисячам мадярів після їх катастрофи у 1956 році. Тому вже в червні цього року Міжурядовий Комітет для европейської міграції у Женеві відновив договір з ЗУАДК'ом, прирікши йому тісну співпрацю. Окупація Чехо-Словаччини підкреслила вартість ЗУАДК.

На превеликий жаль, не всі українці розуміють це. Тисячі тих, що їм ЗУАДК подав помічну руку в найважчій життьовій хвилині — не вважали й досі за потрібне звернути свій грошовий борг. Загал американсько-української громади, ставши середньо-заможною верствою, неначе забув про ЗУАДК і неначе забув, що існують також бідні і такі, які мають свої важкі проблеми, що вимагають моральної підтримки, поради, порятунку. Під кінець цього тижня відбудеться у Філядельфії чергова конвенція ЗУАДК — сьомі з черги Загальні Збори цієї установи, однієї з найголовніших, одної із найважливіших. З цієї нагоди варто пригадати ЗУАДК усім тим, що його „призабули", і підкреслити його історичне значення не тільки в минулому, але й сучасному та майбутньому.

КІНЕЦЬ МОСКВОФІЛЬСТВА

Париж, 9 вересня 1968. — Під цим словом розумію не наше „рідне" москвофільство в Галичині, Буковині та Закарпатській Україні, що на українській землі неславно вмерло і „заходу сонця дожидає" тільки в державі Джорджа Вашингтона, як „угро - русинство" чи щось подібне.

Наше москвофільство в західніх областях України та „малоросійство" на Наддніпрянщині — це явище антинаціональне. Воно заперечувало свою приналежність до української мови, культури, бо вважало себе приналежним до „єдиного русского народу від Карпат і до Камчатки". Українство для цих людей було „мазепинством" або ж — „німецькою вигадкою".

В Европі українське москвофільство знайшло було собі останній притулок у Чехо - Словаччині між двома світовими війнами. Там москвофілів піддержували чеські політичні москвофіли (націонал - демократи, аграрна партія та партія націонал-соціялістів).

Щоб руйнувати українській рух, також польський уряд давав допомогу недобиткам москвофільства в Галичині, як „порядним русинам", а в Закарпатській Україні москвофілам допомагали мадяри з Будапешту і поляки з Варшави.

Від українського, по суті ренеґатського москвофільства треба відрізняти москвофільство політичне. З різних причин це москвофільство виявилося в різних країнах світу, навіть за океаном, в Америці. Але найбільше поширення мало політичне москвофільство серед слов'янських народів: болгар, сербів, словінців, словаків, чехів.

Загрожені турками мадярами і німцями, ці народи сподівалися, що московський цар буде для них „sprawedlnost činiti", як писав один чеський патріот у добі „весни народів" в Австрійській монархії 1848-49 року.

Сучасник Богдана Хмельницького, Виговського і Петра Дорошенка, хорват Юрій Крижанич переїздив через Україну в 1659 р. в Москву, де сподівався знайти поміч для визволення свого народу. Він залишив опис тодішньої ситуації в Україні, дуже неприхильний до „козацького народу", який збунтувався проти московської протекції. Причина зрозуміла: українські провідники того часу готові були прийняти поміч навіть від „невірного бусурмена" — турецького султана, аби збутися протекції „єдиновірного" царя московського.

Крижанич, добившися в Москву, не знайшов ласки у царя ще й тому, що був він католик. Царська влада послала його на довгі роки за Урал „соболів ловити"...

Сучасник Крижанича — великий чеський учений, педагог Ян Амос Коменський (Коменіюс), бувши на вигнанні після окупації Чехії військом Габсбурґів 1620 р., не сподівався нічого доброго від Москви. Він покладав великі надії на Україну, на „козацьку націю" (Cosacorum Natio), бо сподівався, що союз України, Швеції, Семигороду та волоських країн допоможе чехам визволитися.

Проти цієї коаліції була Москва, і Коменський з огірченням писав про Московщину: Moscovitae — gens ignavissima et stupidissima...

В Чехії в XIX стол. проти поширеного тоді політичного москвофільства виступив учасник Т. Шевченка політик, поет і видатний журналіст Карел Гавлічек. Він побував на Московщині, також в Україні і перейнявся глибокою антипатією до поліційного режиму царської Росії. Його поема — „Охрищення Святого Володимира" — була їдкою сатирою на сучасну йому кріпацьку Росію (наш князь — рівноапостольний тому невинен). Цю поему переклав Іван Франко, і в ній є такі слова:

Боже, бути поліцейським —
То є вжитки гарні!
Кого схочеш, того й цупиш,
Преш до буцигарні...

Однак, голос Гавлічка, що мав певні симпатії до України, потонув у надіях чеських патріотів, мовляв, російський цар буде їм „чинити справедливість".

Слід, однак, зазначити, що перший президент чехословацької республіки Г. Г. Масарик таких ілюзій не мав. У своїй великій праці „Европа і Росія" він засудив варварський режим російського уряду і в час першої світової війни сподівався визволення для свого народу внаслідок перемоги західніх держав над Німеччиною і Австро-Угорщиною. Тому царський уряд не дозволив Масарикові приїхати до Росії, і він міг туди дістатися тільки після революції 1917 р., щоб організувати чеські леґіони.

Масарик у своїй антипатії до Росії йшов так далеко, що писав: „Коли б чехам судилося втратити рідну мову і національність, то він волів би радше стати німцем, а не росіянином, бо німці культурніші"...

Дикий режим Гітлера, що захопив Чехію в 1939 р., поставив чехів під загрозу знищення. В цих обставинах у чехів і словаків виросли надії на московського „старшого брата", особливо, коли Гітлер рушив на Схід.

Сталін, сам грузин, почав пропаґанду за „слов'янську солідарність", скликав „слов'янські конґреси", обіцяв свободу слов'янським народам, що попали під німецьку окупацію, і невтручання у їхні внутрішні справи. Навіть у поляків, що здебільшого вороже ставилися до „слов'янства", керованого з Москви, прокинулася надія на визволення від німецької смертельної заразн з московською допомогою.

Однак, після 1945 року настало глибоке розчарування „старшим братом" у болгарів, поляків і югославів. 1948 р. президент Тіто відкинувся від московської протекції; у поляків прокинулася давня ворожнеча до Росії. Тільки серед чехів і менше серед словаків жило політичне москвофільство. А-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЧЕТВЕРТИЙ ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОУН І VII КОНФЕРЕНЦІЮ ЗЧ ОУН

Торонто. — Тижневик „Гомін України" опублікував у числі з 14 вересня ц. р. за окремим уповноваженням повідомлення про дві події, що відбулися навесні 1968 року, а саме про Четвертий Великий Збір Організації Українських Націоналістів та про Сьому Конференцію Закордонних Частин ОУН такого змісту:

Великий Збір є найвищим законодатним органом, який суверенно рішає про ідеологічні основи, програму, політичну концепцію, напрямні дії та стратегію і тактику Організації Українських Націоналістів.

IV Великий Збір успішно і згідно з передбаченим пляном виконав своє завдання.

Великий Збір зосередив свою увагу на всесторонній аналізі стану національно-визвольної боротьби в Україні і в російській імперії, устійнив засади політики та завдання ОУН на тепер та на період революційного зриву і початкового етапу закріплювання Української Держави.

Стверджуючи, що єдиноправильний шлях до здобуття української держави це українська національна революція, —

IV Великий Збір вирішив скріпити та поширити безпосередню боротьбу проти окупанта.

Роблячи підсумки дотеперішньої, позначеної великими жертвами многогранної боротьби Організації Українських Націоналістів і всього українського народу, IV Великий Збір ствердив поширення й якісне зростання цієї революційно-визвольної боротьби.

Рівночасно відзначив, що ідеї розвалу російської тюрми народів знаходять повніше зрозуміння і приєднують щораз більшу кількість активних борців як серед інших, поневолених Москвою народів, так і з-поміж народів вільного світу. Таке зміцнення фронту проти російського імперіялізму і комунізму в світовій опінії це прямий наслідок наполегливої акції ОУН і АБН, організованих ними масових виступів, що в безкомпромісовій поставі супроти ворога та противників української самостійности і державности популяризують з успіхом концепцію розвалу російської тюрми народів і створення на її руїнах Української Самостійної Соборної Держави і держав інших народів, підбитих імперіялістичною Москвою.

Виходячи з українського суверенного становища, Великий Збір піддав критичній оцінці ті зміни, що відбулися за останнє чвертьсторіччя в зовнішньому світі, в ідейних, політичних та економічних відношеннях, та оцінив позитивно наростання сил переможних націоналізмів народів всіх континентів.

IV Великий Збір стверджує, що вірна ідеям Української Суверенної Соборної Держави (УССД) українська еміґрація дає підтримку визвольно-революційній боротьбі ОУН і таким чином йде в ногу з українським народом у спільному визвольному поході.

IV Великий Збір, враховуючи довголітній досвід і розвиток націоналістичної думки від III Надзвичайного Великого Збору, що відбувся в умовах, коли ще горіла II світова війна і Організація мусіла вести двофронтову війну проти російського і проти німецького окупантів, — відповідно оформив ідеологічний комплекс українського націоналізму.

Він оновив програму ОУН, підтвердив дотеперішню концепцію визвольної зовнішньополітичної політики АБН для сучасної складної міжнародньої ситуації та переглянув форми і методи, що їх найдоцільніше стосувати на теперішньому етапі визвольно - революційних змагань українського народу.

У центрі уваги ВЗбору були постанови, що стосувались між іншими:

— питання стратегії і тактики національно-визвольної революції проти окупанта України, імперіялістичної Росії, що нині виступає у совєтсько-большевицькій формі;

— визначення напрямних визвольної внутрішньої і зовнішньої політики, що мусить випливати з підставової концепції відновлення суверенних національних держав всіх поневолених Росією народів, концепції власних сил у співдії зі світовим протиросійським фронтом, тобто світовим АБН, —

— опрацювання ідеологічних заложень, що, базуючись на християнсько-національному світогляді, вбачають в нації найвищий тип людської спільноти, а в національній державі найдосконалішу форму буття і організації нації, де свобода і гідність кожного громадянина респектується згідно з Божим і людськими законами і де повністю здійснюється соціяльна справедливість;

— складення проєкту державної програми, що визнає сутніми: суверенітет нації, народоправство, триподіл влади, співпрацю держави і Церкви, спертий на приватну власність і правопорядок справедливий соціяльний і господарський лад, що має за мету встановлення вільного і самобутнього життя українського народу, який повнотою і всебічністю свого вільного росту запевнить майбутнім поколінням їхній творчий і безперебійний розвиток.

IV Великий Збір присвятив особливу увагу українській молоді на Батьківщині і на чужині та уточнив методи її всебічної мобілізації для боротьби за визволення України.

Проаналізувавши сучасні

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

З ПОЧАТКОМ ШКІЛЬНОГО РОКУ

З початком шкільного року пригадується батькам велике значення посиленої праці їхніх дітей, важливість вивчання ними української мови і культури, наголошується виховну сторінку і т. д., але не завжди наголошується питання здоров'я дитини, що є не менше важливим, а часом навіть рішальним чинником для успіху дитини в школі.

З яким здоров'ям ваша дитина вступає в наступний, довгий і іноді важкий шкільний рік? Чи імунізована вона проти інфекційних хвороб, чи вага і ріст відповідають її вікові, чи має вона добрий зір і слух, чи не є вона анемічною, чи правильне її харчування, чи і цієї зими — як було, може, минулої — вона часто буде застуджуватись та пропускати лекції? Десятки питань, над якими саме тепер мають подумати батьки, вчителі та виховники.

В усіх школах ЗСА діти мають переходити лікарські оглядини, але в більшості шкіл це обмежується лише при вступі до першої, сьомої та десятої кляси. Ці обов'язкові оглядини — нема де правди діти — батьки часто трактують, як „конечне зло". Такий підхід невірний і часто шкідливий. Перевірка здоров'я дитини — це найперший обов'язок батьків, якщо вони свідомі своєї батьківської відповідальности і дбають про успіхи своїх дітей у школі й поза школою.

Часто буває, що дитина, яка добре вчилася у попередньому році, раптом починає відставати. В таких випадках батьки нарікають, що дитина зимою часто застуджується, тижнями має підгарячковий стан, болі голови або живота, втратила апетит, що їй доводиться „впихати" їжу, а ранками „не можна добудитись", вона млява, бліда...

Тож треба мати на увазі, що, не зважаючи на необмежену кількість харчів у крамницях і в хаті, дитина має свої закони розвитку, має свої недомагання та границю навантаження. І так, наприклад, часто виявляється, що болі голови дитини — це наслідок її слабого зору, напружуваного при читанні; що її легка втомлюваність — це наслідок недостачі заліза в крові; що брак апетиту — це наслідок психічної втоми або одноманітного харчування з надміром вуглеводнів; що надмірну сонливість спричиняє недостача гормону щитовидної залози, болі в ногах — це вдихлення в будові стопи, часті застуди — хронічно запалені гланди і т. д. Кожне з цих недомагань може сповільнити духовий і фізичний розвиток дитини.

Особливо важливим є добрий стан здоров'я для малих дітей. Статистичні дані виказують, що діти, які споживають достатню кількість білків і вітамінів, мають кращу пам'ять, успішніше вчаться і скоріше ростуть. Тут цілком оправдується приповідка старовинних спартанців „у здорову тілі — здоровий дух".

Шкільний рік для дитини — період фізичного і психічного напруження. Хай і з якою охотою йдуть діти до школи, хай і з якою радістю беруться до праці в своїх молодечих гуртах, це все ж таки дуже важкий період, коли дитина і виростає, і вчиться, і розвиває свою психіку. В цьому періоді вона потребує якнайбільше уваги, і ніколи не пошкодять їй лікарські оглядини, а коли потрібно, то й консультації спеціяліста: невропатолога, психолога, окуліста, ортопеда, уролога і т. д. Найгірше — занедбати навіть мале недомагання і допустити його до хронічного стану, бо це надщербить здоров'я дитини, а в психічному відношенні витворить почуття неповноцінности, психологічної непевности.

Початок шкільного року дитина мусить зустріти не тільки з бажанням рости та вчитись, але й з добрим здоров'ям.

Українські виховники ведуть велику роботу у вихованні нашої молоді, але чи завжди їх планування добре — залишається питанням. Для ілюстрації подамо приклад:

Під час відвідин молодечої групи в одному місті виявилось, що діти, крім п'яти днів нормальної школи, мають: в суботу — школу українознавства, в неділю — годину релігії, в понеділок — лекцію музики, у вівторок — хор, в середу — танцювальну групу, в четвер — збори Пласту, в п'ятницю — іншої молодечої організації...

Питання: коли дитина має відпочивати? Майже завжди ці діти закінчували свої проби та збори по дев'ятій годині, а приїхавши додому, йшли спати по десятій, що давало їм приблизно вісім годин сну, тоді як дитина потребує мінімум десять годин відпочинку в ліжку. Лишилося секретом, коли діти мали робити свої домашні завдання.

Один із батьків хвалився, що його син „навіть із гарячкою пішов танцювати". Це, очевидно, ніяке досягнення, а, делікатно сказавши, вияв примітивізму, до якого виховники не повинні допускати. Патріотичні клічі тут ні при чому. Медицина не заперечує патріотизму, навпаки — вважає, що це нормальний гін людини, який сприяє її духовому розвиткові, але в той же час стверджує, що перевантаження дитини гальмує її духовий і фізичний розвиток. Заломити дитячу енергію, її ентузіязм і любов до своєї культури дуже легко — слід лише її перевантажити.

Отже, охорона здоров'я дитини, контроля її недомагань, а також мудре плянування її позашкільної діяльности — необхідні заходи для забезпечення успішної науки і нормального розвитку дитини в школі і вдома.

Микола Понеділок

ГУМОРИСТИЧНИЙ СПОГАД

(2)

— Хлопці, — і стримуюся, щоб часом зопалу не вибухнути на них прокляттями, — хлопці, вибирайтеся швидше з хати! Ви тут наговорили сім мішків вовни і всі неповні. Що вам нічого робити — і ви оце прителіпалися сюди, щоб мені різними витівками розсмикати чи і так посмикані, слабенькі нерви? Відверто кажіть, признавайтесь, чого ви, заради всіх святих, від мене хочете?

— Хочемо, щоб ти, дурню крикливий, як сир у маслі купався і, як денді англійський, зодягався.

Вони мене мовби важучою брилою приглушили. Чи вони мене за такого бо вже дурника вважають? У мене ще, слава Богу, олія не висохла з голови, я на розум ще не шкандибаю — розбираю все. Я чув про різні дива — але такого мені ще, далебі, не приходилось чувати. Ну де ж це видано: я — граф люксембурзький, я — денді англійський...

Я лише розкрив рота, щоб висловити і невдоволення і здивування, як Кирило своє долоню запечатав мої уста — і словом одне обмовити.

Бачу, бачу, Миколо, — і вже забрав свою руку з мого обличчя, — бачу, що ти ошелешений, причмелений. Ти витріщився оце на нас, як те теля на нові ворота. Отож тобі роз'яснюю, витлумачую. Бо ти, голий, як бубон. У тебе відрізнується майже нема у що. Окрім ось цього рушника, що ним прикриваєш грішне тіло, ніяких інших ганчірок у твоїй, вибачай за слово, хаті й не примітити.

— Ну нехай і так. Хай я буду голим, як той бубон. А далі що?

— І ти голодний. Такий голодний, що міг би порося відразу проковтнути.

— Ну нехай, допустимо, я б зміг і порося, не пережовуючи, отак відразу й проковтнути. І що?

— А те, Миколо, що тобі тепер непереливки. Тобі тепер, як то кажуть, „крутьверть і в черепочку смерть". Нема тобі без нашої поради ніякої майбутности. Отож — послухай нас. І радій, що ми прийшли подати тобі раду.

„Агі на вас!" — думаю.

— Торочать небилиці та ще й наказують радіти. А не буде цього повік!

І я лише косо скривився — але радощі мене чомусь не розбирають. І в мене від їхніх лукавих теревенів усе в голові перекапустилось. Я анічогісінько тут не второпаю.

— Миколо!

— Заткнися! Бачу, що в тебе і в голові пусто і в кишені негусто. І бідний ти і не дуже здогадливий. Тож слухай...

І вони, щоб далі мене не тортурувати згодами, почали докладно розтлумачувати справу. А справа була, як мені здавалося, майже неймовірна.

Вони, бачте, знають, що я — паперова міль, тобто, паперобудитель, або ясніше, ніж я, який-такий письменник. А вони, мої ці приятелі, розвідали, що в Америці існує українська газета „Свободою", здається, її називають.

— А що, Микольцю, коли ти свої закукурічені писанячка та и пересилатимеш з бідної Европи до багатої Америки. Отій „Свободі" давнятимеш. А „Свобода" тобі — тиць! — гонорар! — десять, двадцять або, й сто долярів. А ти тоді ті долярі — гоп! — і заміняєш на чорному ринку на німецькі марки. І так у тебе в кишені і марочки розплодяться.

— І тоді ти, Микольцю, так у кишеню руку просунеш, — а там шелескотять і німецькі п'ятки, і десятки, і навіть п'ятдесятки. Так присмно-присмно пошелескують...

— А як у кишені шелестить — тоді й кишки радіють. І серце з радости танцює гопака. Розумієш — в кишені повно — і в кишечках непорожньо.

— І тоді їстимеш борщик із курочкою молоденькою, їстимеш намащений товстеньким шаром масла білий хлібець, шницлики, варене м'ясце із хроником і засмажений хрящик із поросячого хвоста. Ти їв коли поросячий хвостик? Ні? — Тож ж — тому ж ти й не знаєш, що то за неземна розкіш! Хрумкотить хвостик — аж за вухами пищить. А до цього всього їстівного це й питвяне на додачу — горілочку — і не якийсь там самогон, а горілочка-медівочка, або німецький вишнячок, французький коньячок, винце двадцятилітне з Італії. І тоді в тебе кожного дня шлунок празникуватиме. Ти тоді перловою кашею і пісною товченою картоплею просто гребуватимеш.

— Але це ще не все, Микольцю. Як кишені віддуватимуться від грошиків — тоді й одягатимеш гарненько. Сорочка з шовку вже на тобі появиться — та ще й із золотими гудзиками й шпильками. Та ще й така сорочка, що на грудях для жіночої принади широко на два боки розкладається. І штани такі одягнеш дудочкою, а на тих штанях канти, канти будуть такі, що на них як лиш муха сяде — то поріжеться. І черевички будуть з хрому — і в тих черевичках, спереду, будуть такі дірочки, така сіточка, через яку твої ніженьки мали б вентиляцію. Коротко — тоді ти будеш жити — вільгота. Отож бо чуєш, яке радість тобі всміхається! Радій, що ти паперова міль, що ти паперобудитель!...

Вони пішли.

Лишили мене в роздумах. Чи справді така „Свобода" в Америці існує? Я знав із школи, що в Америці повно жахливих капіталістів, що там робітники худі, бо їх визискують буржуї, що там акули з Волл-стріту зазіхають на Совєтський Союз — але про те, що там „Свобода" є, я оце вперше вчув.

А може хлопці черговий жарт встругнули? Може ніякої „Свободи" там нема, і вони, мої приятелі, забажали з мене покепкувати?...

Два дні перевіряв, чи хлопці не збрехали. Дивина, ні! Є „Свобода". Навіть ось у руці її адресу маю.

Ану, спробую я свого щастя...

Вислав до редакції все, що мав. Здається, десять статтей та нарисів і цілу купу новель та оповідань. Ще й три ліричних етюди на додачу.

Чекаю. Чи дістану сто чи двісті долярів з Америки?

Горе! Непереливки! Хоч сядь та плач. Всі мої писаннячка викинуто до коша. Надруковали лише один етюд. Та й то скороченій наполовину...

Але... Я за етюд одержав шість долярів. І за ті гроші один день жив-розкошував майже як граф люксембурзький...

Трапилось мені це в 1946 році, коли наша теперішня „бабуся" була ще „молодицею". „Свободі" тоді було всього-на-всього п'ятдесят три роки...

(Кінець)

$88, 000 ПОТРІБНО ЩЕ НА ПОВНЕ УРУХОМЛЕННЯ ПЕРШОЇ КАТЕДРИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ; ДОПОМОЖІТЬ ДОСЯГНУТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МЕТУ!

„ПОСТУП" ВІТАЄ „НАЙСТАРШУ СЕСТРУ"

З початком цього року, як повідомлено, що „Свобода" вступила в 75-ий рік своєї появи, вінніпезький тижневик „Поступ" у своєму виданні з 21-го січня ц.р. привітав її такою першосторінковою заміткою:

ДО 75-РІЧЧЯ ЩОДЕННИКА „СВОБОДА"

З 1968 роком найстарший поза межами України і зокрема на цьому континенті український часопис, щоденник „Свобода", увійшов у своє 75-річчя. Як офіційний орган Українського Народного Союзу, „Свобода" вийшла першим своїм числом 15 вересня 1893 року в Джерзі Сиггі завдяки Батькові Американської України, своєму основоположникові і першому редакторові о. Григорієві Грушці і свою програму та мету проголосила в першому числі, пишучи м. ін. що „. . . нашою задачею єсть: просвіщати український народ, боронити єго честь від вражих нападів, вказувати дорогу до поступу і цивілізації . . . сохраняти між нашим народом єго сокровища, то єсть єго віру, обряд і мову, а дальше — старатись, щоб наш нарід, пізнавши свою честь і свою вартість, лучився в одну громаду, щоб не оставати позаду других народів, які вже викресали лучшу долю для себе. . ."

Ці свої ідеали „Свобода" здійснювала серед різних, нераз справді важких умовин десятиріччями і це з її допомогою був три місяці після появи першого числа створений Український Народний Союз, тепер найбільша організація українців Америки та двигун всього їх життя. За 75 років праці „Свободи" змінялися світ, політичні умовини і обличчя та становище українців у ЗСА, але не змінялися засади і способи її праці. Долучивши 35 років тому до себе англомовний „Український Тижневик" і 15 років тому місячник для дітей „Веселку" та видаючи щороку вартісний містом календар, „Свобода" є сьогодні справді найстаршою сестрою всіх українських часописів у вільному світі, вона всіх їх вітала, підтримувала і спомагала інформаціями.

Коли сьогодні „Свобода" віднотовує свій діямантовий ювілей, далеко молодший від неї тижневик „Поступ", який нераз користується її допомогою в інформації та з якою в'яже нас вузол щирої дружби і праці на тому самому фронті Української Справи, може тільки переслати Ювілятці вислови найщиріших побажань: На новому етапі — Щасти Їй Боже у праці, успіхах і осягах! . .

Проф. Василь Галич подарував великий архів та бібліотеку Міннесотському університетові

Міннеаполіс. — Велику збірку різнородних українських друкованих матеріялів, книжок і документів передав професор - емерит із Висканського стейтового університету Василь Галич для Відділу Еміграційного Архіву при Міннесотському університеті. Керівник центру студій іміграції проф. Р. Вецоли повідомив, що той дар дуже збагатив відділ української інформації про іміґрантів з України до Америки. Під час церемонії передачі тих матеріялів присутнім був проф. О. Ґрановський, емерит того ж університету і організатор Українського Відділу, а також керівник бібліотеки, керівник спеціяльних колекцій та ін. Проф. В. Галич видав ще в 1937 р. книжку „Українці в ЗСА", він був одним із перекладачів книги акад. М. Грушевського „Історія України" англійською мовою, що вийшла в ЗСА у 1940 році. Відділ Еміграційного Архіву при міннесотському університеті постійно побільшується.

Зустріч ОДУМ-у ЗСА й Канади на оселі „Київ"

В днях 31-го серпня і 1 та 2-го вересня ц. р. на оселі ОДУМ'у „Київ" відбулася традиційна Зустріч двох крайових організацій ОДУМ'у ЗСА і Канади.

31-го серпня Зустріч розпочалася дефілядою та спортовими виступами філій ОДУМ'у Торонто, Шикаґо і Філядельфії. Увечорі цього дня відбулася забава з оркестрою Володимира Бичковського.

На другий день, 1-го вересня відбулася Польова Служба Божа, що її відправив Преосв. Єпископ Олександер в сослужінні протодиякона Володимира і хору, що складався з хористів кількох церков.

О 3-ій год. відбулися мистецькі виступи самодіяльних гуртків філій ОДУМ'у Канади, Шикаґо, Філядельфії й інших.

На оселю ОДУМ'у, під час цих мистецьких виступів, завітали: Президент УНР в екзилі Микола Левицький, віце - президент Микола Степаненко, голова Представництва ВО УНРади в ЗСА інж. Іван Крамаренко та голова Українського Робітничого Союзу Антін Батюк. Ці почесні гості виступали з привітаннями для ОДУМ'у.

Увечорі відбувся бенкет на оселі ОДУМ'у, в якому з промовами виступали президент Микола Лівицький, віце-президент Микола Степаненко, голова Представництва ВО ЗСА інж. Іван Крамаренко і мґр Кость Варварів.

В. Г.

Понад один мільйон школярів в Ню Йорку знов без навчання

Ню Йорк. — Спілка вчителів не погодилася на пропозицію стейтового комісара в справі освіти і вирішила знов страйкувати внаслідок чого понад один мільйон учнів і учениць початкових і середніх публічних шкіл будуть знов без навчання. Суперінтендент шкіл у Великому Ню Йорку Бернерд Е. Дановен зарядив, щоб всі публічні школи були відкриті в понеділок 16-го вересня, але голова Спілки учителів Алберт Шенкер зарядив, щоб члени спілки не приходили до шкіл, бо страйк триває далі. Батьки дітей у шкільному віці турбуються цими протилежними зарядженнями і не посилають дітей до шкіл, які відкриті, але в яких нема кому вчити та опікуватися учнями. Шенкер заповів, що страйк може бути довгий, коли учителі не діб'ються своїх вимог, це значить, щоб прийнято до праці тих 10 вчителів, яких була звільнила місцева шкільна влада.

УКРАЇНЦІ СПІВАЮТЬ В КАНАДІЙСЬКІЙ ОПЕРІ

Торонто. — З вересня розпочала сезон „Кенедієн Опера Компані", що ставить опери мовами оригіналу — англійською, італійською, французькою та ін. У деяких співатимуть, між іншими виконавцями, українські мистці оперового співу: Йосип Гошуляк — король Єгипту в „Аїді" Верді, Роксоляна Рослик в „Луїс Ріел" Г. Сомерса, в ролі Марґарети; меццосопрано Ельза Савчук — Іродіяду в „Сальоме" і Амнеріса в „Аїді"; Соня Рогожинська дбулюватиме Голос Пастушки в „Тосці".

МИХАЙЛО КЛЕН

(Посмертна згадка)

20 липня відбувся у Ст-Пол, Міннесота, похорон Михайла Клена, який згинув трагічною смертю тиждень раніше. Серед великої громади людей, що прибули віддати останню пошану покійному, було багато товаришів покійного з підпільно-повстанської боротьби в Україні під час останньої світової війни, а Головна Команда Союзу Ветеранів Українського Резистансу з Ню Йорку прислала вінок. Найближчі друзі покійника, зложили також пожертву на нев'янучі квіти, яка була переслана до Комітету Оборони і Допомоги політичним в'язням в Україні.

Покійний Михайло, підпільно - революційне псевдо Клен, родом з Волині, включився у підпільно-революційну діяльність ОУН, будучи ще юнаком, студентом Сільсько - Господарської школи в Білокриниці біля Крем'янця на Волині.

Коли білокриницька школа, як один з осередків українського націоналістичного резистансу, була зліквідована німецькою окупаційною владою, Клен з рядом своїх товаришів - студентів вступив до крем'янецького повстанського відділу ОУН під командуванням Хрона, а згодом, по ліквідації відділу, до Волинського Леґіону Самооборони, в рядах якого увійшов згодом до Української Дивізії. Хоч і молодий ще юнак, він проявив себе в рядах повстанців як один з твердих ідейних і відданих революціонерів українсько-визвольного руху і був призначений на командира чоти.

Скромний, мовчазний, працьовитий, вроджений провідник твердої сталі і здорового розсудку, Клен здобув загальну пошану своїх товаришів-партизанів. Він не вагався ризикувати своїм життям для своїх друзів і для справи національного визволення України, якій він віддався своїм єством. Опинившись по скінченні війни в Західній Німеччині, він кілька разів серед труднощів і небезпеки нелеґального переходу добивався до табору українських полонених в Ріміні, Італія, допомагаючи їм у втечі з табору й переході через непрохідні Альпи до Австрії й Німеччини. Робив він це без ніякої винагороди, а тільки з обов'язку й льояльности до своїх друзів. З відданости справі й у свідомості обов'язку він пробивався нелеґально через стороженi кордони до Польщі, а звідти в Україну, щоб встановити підпільні зв'язки з підпільниками ОУН, які залишилися на рідніх землях. Він свідомий був того, що інші в таких самих місцях потрапили у ворожі руки, до в'язниць, на заслання, або й гинули від ворожих куль. Але ці небезпеки його не лякали, бо він бачив мету свого життя у служінні своєму народові, своїй нації, і до цієї мети він прямував твердо, непохитно, скромно, без намагання афішувати свою працю як героїзм. Пригадую, прощаючись перед однією з небезпечних мандрівок з Німеччини на Волинь, він спокійно сказав: „Цей раз, мабуть, не вернуся. Але я не маю страху загинути за велику ідею, для якої живу, в яку вірю і яка мусить бути здійснена".

Передбачення його щодо небезпеки мандрівки в Україну не справдились — він вернувся з неї живий. Згодом переїхав до Америки, де віддався щоденній праці для утримання родини. Ледве чи думав він двадцять років тому, що смерть, з якою він тоді так безтурботно жартував, трагічно й несподівано наздожене його в Америці.

В. С.

ІЗРАЇЛЬ НЕ ДІСТАНЕ від З'єднаних Стейтів Америки 50 джетових бомбовиків типу Ф-4, т. зв. Фантоми, за які наполегливо старався від довшого часу. През. Джансон вирішив не вислати тих воєнних літаків Ізраїлеві, прийшовши до переконання, що це погіршило б можливості замирення між Ізраїлем і арабськими країнами.

КІНЕЦЬ МОСКВОФІЛЬСТВА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ле й тут колоніяльна експлуатація, втручання Москви у внутрішні справи Чехо-Словаччини і особливо продиктований з Кремлю комуністичний переворот 1948 року та масовий терор проти „ворогів народу" (також багатьох комуністів) — все це довело до охолодження колишніх теплих почувань до „старшого брата".

Те, що сталося в Чехо-Словаччині на початку 1968 р. — відсунення покірних виконавців волі Москви від влади і зміна режиму на ближчий до демократизму і людяности, було моральним і політичним бунтом народу з глибокою демократичною традицією проти „залізної московської неволі" Це — слова гетьмана Івана Виговського з р. 1659!

Пославши своє військо на окупацію Чехо - Словаччини (тепер „єдиновірної", бо комуністичної), владарі Москви, не знаючи того, пішли за правилом царя Олексія в 1656 р. Ідучи з військом „визволяти" православних білорусинів від польського панування, він писав до міщан Могилева над Дніпром:

„Перед нашим приходом учиніть єдність чином" (зовнішнім виглядом): „Хохли (чуприни) ваші пострижіть".

Брежнєв і компанія почали цю „стрижку" в Чехо-Словаччині, і при тому падають на землю не тільки „ідеологічні хохли", але й голови „неправовірних" осіб. Про цю російську систему здобувати собі „приятелів", писав колись Ф. Достоєвський:

„Полюби не мене, а моє", тобто мій спосіб життя, мої ідеї.

Російські танки на площі св. Вацлава, що обстрілювали будинок чеського національного музею, сотні убитих патріотів Чехо - Словаччини, знущання в Москві над арештованими чесько - словацькими провідниками, грабування громадян окупаційним військом, — все це створило у чехів і словаків душевну рану, яка лишиться на довгий час.

Після „відлиги", що настала в Чехо - Словаччині навесні 1968 р., її уряд дозволив своїм громадянам виїздити в країни „гнилого Заходу". Цю можливість побачити інший світ використало коло 100 тисяч мешканців республіки. Вони не сподівалися, що в межичасі ударять в їхній батьківщині політичні „морози".

З одним чехом - туристом я мав зустріч у Парижі. Він вагається, чи йому вертатися в свою країну, чи „вибрати свободу". Я не міг йому нічого порадити, кожний мусить рішати сам за себе. В розмові він сказав: „Наші симпатії до Росії навіки зникли"...

Колись, під час польського повстання 1830-31 рр., російський поет Пушкін, затуманений імперіялістичною мрією, писав: „слов'янські потічки зіллються в російському морі". Але він ставив одночасно питання, що це „море" може „висхнути". („Славянские ручьи ль сольются в русском море, Оно ль иссякнет? Вот вопрос!").

Тепер ця мрія незмірно далека від свого здійснення. Колишнє політичне москвофільство у деяких слов'янських народів уступило місце москвофобії. А страх перед насильством, як відомо, не викликає у поневолених і загрожених народів прихильности до агресорів і гнобителів.

Viator

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО 4-ИЙ ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОУН І 7-МУ КОНФЕРЕНЦІЮ ЗЧ ОУН

(Закінчення зі стор. 3-ої)

форми наступу російського шовінізму і імперіялізму на український народ, а зокрема форми і методи боротьби КҐБ проти визвольно-революційного руху. IV Великий Збір намітив відповідні шляхи протидії ворогові на тому відтинку.

Завершуючи свої праці, IV Великий Збір схвалив новий Устрій та обрав головою Проводу всієї ОУН Ярослава Стецька, останнього члена Бюра Проводу ОУН, обраного в Україні 1945 р., як теж передбачену Устроєм кількість членів Проводу та інших керівних органів.

Згідно з рішенням Великого Збору, закордонні частини ОУН являються лише територіяльною одиницею ОУН, без окремого правно-організаційного статусу, і є підчинені безпосередньо центральним властям ОУН.

Прийняті IV Великим Збором ідеологічні і програмові постанови включають в собі здобутки теоретичного осмислення підставових елементів українського націоналізму та є проєкцією для практичного здійснювання основних постулятів політики і стратегії українського визвольного руху на сучасному етапі.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність 16-го серпня 1968 р. у Дітройті, на 76-му році життя, наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідуньо і Прадідуньо,

сл. п.

Генерал-Хорунжий ДМИТРО ЖУПІНАС

активний учасник визвольної боротьби Армії Української Народньої Республіки, Лицар Ордену Залізного Хреста, Хреста Симона Петлюри, Воєнного Хреста, член Відділу ОбВУА в Дітройті і активний громадський діяч на еміграції.

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку всім тим Приятелям і Знайомим, що так чисельно й зворушливо виявили нам своє співчуття та взяли участь у похоронних відправах. Зокрема складаємо нашу найсердечнішу подяку:

Високопреосвященнішому Владиці Мстиславові за участь у Заупокійній Службі Божій та похоронних відправах і за прощальні слова над могилою Покійного Воїна Дмитра.

Всечесному о. Миласеві, парохові Катедри Св. Покрови в Дітройті, за Панахиди в похоронному заведенні й Церкві; за Упокійну Службу Божу й зворушливе прощальне слово над домовиною мого Мужа, а перед Його смертю, за відвідини Хворого й уділення Йому Найсвятіших Тайн.

Всечесним отцям Земляченкові й Селепині, Церкви-Пам'ятника Св. Андрія в Бавнд Бруку, за відправлення похоронних відправ і за слова розради.

Диригентові п. І. Китастому й Хорові Катедри Св. Покрови в Дітройті за чудовий спів під час Заупокійних Служб Божих і зокрема за відспівання „Чуєш брате мій", про що просив Покійний перед Його смертю.

Сестрицям Катедри Св. Покрови за приготування поминального обіду.

Всечесному о. В. Гавличеві за радіо-передачу про смерть мого Чоловіка й зворушливі слова, що були присвячені Його пам'яті.

Докторові Смалю за лікарську опіку під час хвороби й за так гарні квіти на домовину Покійного.

Генералові М. Кратові за його щиру, з посвятою, опіку в похоронних обрядах і організацію комбатантської участи.

Комбатантам ОбВУА, Братству б. Вояків 1-ої Дивізії УНА й Пластунам за вшанування пам'яти Покійного своєю присутністю й відданням належної пошани померлому Генералові Армії УНР.

Побратимам Зброї — Макогонові, Лисенкові, Свирському й Бебешкові за віддання останньої прислуги б. їхньому Командирові Полку.

П. п. Вишнівському, полк. Білоусові й сотникові Макогонові, як рівнож усім тим, що спричинилися до зворушливих спогадів про Покійного, за прощальні слова під час поминального обіду.

Майорові Лютому і його Родині за так милу й сердечну опіку в Бавнд Бруку і спорядження поминального обіду.

Всім, що склали квіти на домовину й пожертви на Панахиду.

Всім Приятелям, що виносили домовину з каплиці й Церкви.

Власникам похоронного заведення п-ву Бугай, за взірцеве переведення похорону.

Горем прибита

дружина КАТЕРИНА з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 14-го вересня 1968 року, відійшла у Вічність після довгої і тяжкої недуги на 77-му році життя наша Дорога БРАТОВА і ВУЙНА

бл. п.

ПАВЛИНА КАМ'ЯНКА

ВДОВА ПО ВАСИЛЕВІ

ПАНАХИДА буде відслужена у вівторок, 17-го вересня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 18-го вересня 1968 року о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, а звідти Тіло Покійної буде перевезене на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

шваґер — ГНАТ КАМ'ЯНКА
шваґрова — КАТРУСЯ ПЕЛЕНСЬКА
з мужем АНДРІЄМ і синами: ОЛЕСЕМ і ЮРКОМ і синовою ТАМАРОЮ

В ПЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Дорогого МУЖА і БРАТА

бл. п.

МИХАЙЛА ВОРОБЦЯ

21-го вересня 1968 р. о год. 9-ій ранку в храмі Покрови Божої Матері

в ОЗОН ПАРКУ при 97-ій Евеню і 87-ій вулиці

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

Родину, Сусідів і Знакомих просять згадати Покійного в молитвах.

КАТЕРИНА ВОРОБЕЦЬ, дружина
ГРИГОРІЙ ВОРОБЕЦЬ, брат в Україні
ПАВЛИНА ВОРОБЕЦЬ, сестра в Україні

У Південному В'єтнамі підвищено вже третього з черги мурина до ступня генерала

Сайгон. — Головний командант американських збройних сил у В'єтнамі, ген. Крейтон Абрамс причепив генеральську зірку до уніформи полковника Фредеріка Елліса Дейвісона, який став командантом 199-ої легкої піхотної бригади. 51-річний Фредерік Ілліс Дейвісон має високу освіту, осягнувши в Говард-університеті ступінь „бакалавра наук", та в тому самому університеті й Джорджа Вашингтона університеті у Вашингтоні два ступні „мастера". Однак він вирікся цивільної кар'єри, ставши професійним військовиком. Це вже третій з черги мурин, що його піднесено до ступня генерала впродовж цілої історії ЗСА. Він заявив жартівливо, що покищо мурини не мають ще свого адмірала, але стараються дістати його: в морській фльоті найвище становище з-посеред муринів займає командир Семюел Грейвері, капітан одного нищильника. Тим часом в Південному В'єтнамі продовжуються поважні наземні бої. Американські війська перевели наскок на південну частину здемілітаризованої смуги. Також в обширі американських баз в Плейку, Данангу й інших містах відбулися сутички. В усіх тих зударах комуністи понесли великі людські втрати.

142 телевізійні і 1000 радіових стацій висвітлювали фільм про Шикаго

Шикаго. — В неділю ввечері 15-го вересня 142 телевізійні та більше як 1 000 радіових стацій показували фільм про заворушення в Шикаго під час Демократичної Конвенції, яка відбулася в днях від 26-29 серпня. Фільм цей накручено з почину посадника міста Шикаго Ричарда Дж. Дейлі, який хоче доказати, що шикагівська поліція діяла в своїй обороні, коли розганяла демонстрантів, які провокували поліцію та вояків Крайової Ґвардії, кидаючи на поліцистів камінням, порожніми пляшками та кусниками залізних штаб. З фільму виходить, що ліві елементи, гіппіси та їппіси (молодь міжнародної партії) довго перед Конвенцією приготовлялися до того, як розбити Конвенцію і як атакувати поліцію. У фільмі підкреслюється той факт, що під час демонстрації ніхто не був вбитий, і що поліцисти були поранені демонстрантами. Частина преси- і деякі телевізійні стації виступали проти поліції, а посадник Дейлі її постійно обороняє.

ПРЕЗИДЕНТ ЗГОЛОСИВ ПРОЄКТ ПРО БЕЗПЕКУ В КОПАЛЬНЯХ

Вашингтон. — Президент Джансон зголосив законопроєкт про безпеку в копальнях. Цей проєкт мав би бути схвалений ще на цій сесії до жовтня цього року. Згідно з новим законопроєктом була б збільшена безпека в копальнях, і збільшена була б можливість інтервенції федеральної влади. Секретар внутрішніх справ мав би право вирішувати, чи копальні відповідають вимогам здоровних законів. Теперішній закон не визначає стандартів, які є конечні для охорони проти недуги легенів, на яку часто нездужають вуглекопи так званого м'якого вугілля.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗВІТУЄ ПРО РУМУНІЮ

Лондон. — Британський міністер закордонних справ Майкел Стюарт вернувся з дводенної візити в Букарешті, де він конферував з керівними румунськими мужами. Стюарт заявив, що Румунія не заверне з шляху своєї повної суверенности та що вона скріплюватиме свої зв'язки з Заходом. Щодо загрози совєтської інвазії до Румунії, то Стюарт висловився обережно, що „треба пильно стежити за розвитком подій".

Ніксон веде перед у змаганнях за президентуру

Принстон, Н. Дж. — Агенція д-ра Джорджа Геллупа перевела опитування в першому тижні вересня і ствердила, що якби тепер відбувалися вибори, то Ніксон дістав би 43 відсотки голосів, Гомфрі — 31, а кандидат Незалежної Партії Воллес — 19. В серпні Ніксон мав 45 відсотків голосів опитуваних, Гомфрі — 29, а Воллес — 18. Агенти опитували 1.507 дорослих осіб в більше як 320 місцевостях. Ці опитування виявляють також, що Гомфрі цього року має такі самі трудноші, як 1964-го року мав республіканський кандидат сенатор Голдвотер. 1964-го року 20 відсотків республіканців не голосували на Голдвотера, а на демократа Джансона, а цього року аж 27 відсотків демократів втікають до Ніксона або до Воллеса, не хотячи голосувати на Гомфрі. — Кореспонденти „Ню Йорк Таймс" перевели опитування між партійними провідниками обидвох партій в 50-ох стейтах і ствердили що якби тепер відбувалися вибори, то Ніксон переміг би в 30 стейтах і здобув би 346 голосів електорів (до вибору треба 270 голосів електорів). Воллес мав би друге місце, бо переміг би в 8-ох стейтах (77 голосів електорів), а Гомфрі мав би тільки 42 голоси електорів із 6-ох стейтів.

На Союзівці відбулися змагання в подвійних грах тенісу

(Закінчення зі стор. 1-ої)

шунами в групі юнаків вийшла пара Любомир Гнатів і Юрко Фалинський з Ютики, Н.Й., які перемогли у фіналі Романа Ракочого, мол., та Андрія Бурачинського вислідом 6-4, 6-3. Минулорічні першуни, пара Андрея Кейбіда та Зенон Яцків, здобули й цим разом перше місце в групі мішаних гор, перемагаючи у фінальній грі Іванку та Михайла Шиянів вислідом 6-1, 6-4. На усіх 30 пар, 19 змагалось в категорії чоловіків, 7 у мішаних грах і 4 в групі юнаків. Першуни і віце-першуни цього турніру, організованого Карпатським Лещетарським Клюбом, одержали трофеї Союзівки. Трофеї вручали пп.: Йосип Лисогір, головний предсідник УНС, Петро Пуцило, головний касир УНС, Володимир Гірняк, член гол. контрольної комісії УНС, Володимир Квас та Данило Слободян, директори Союзівки, інж. Богдан Рак, провідник турніру, інж. Ярослав Рубель, голова КЛК, Зенон Снилик, редактор „Українського Тижневика, та п-на Зірка Городиловська, красуня з Шикаґо, яка була вибрана на першу дружку в контесті „Міс Союзівки", що відбувся тут попереднього вечора. Змаганнями проводила комісія під проводом інж. Б. Рака та інж. Я. Рубля, інж. Романа Ракочого та інж. Мирослава Ломаги, як членів. Змаганням цього дводенного турніру приглядалась понад 700 глядачів.

Поховали трагічно загиблу пластунку Лесю Рудко

Гартфорд, Конн. — У суботу 14 вересня при великому здвизі людей, в тому й української пластової і сумівської молоді та американської молоді із середньої школи в Геброні, поховали 17-річну пластунку Лесю Рудко, яку побив до смерти 15-річний напасник Джон Багдоніс. Леся Рудко була в приміщенні своєї школи, коли учень із кляси розумово відсталих Д. Багдоніс несподівано на неї напав. Учні зчинили крик, але було вже запізно. Як повідомляла місцева газета „Гартфорд Курант" з 13-го вересня, один із свідків бачив на підлозі в школі ножа. Викликаний лікар подав дівчині негайну допомогу, але приблизно через годину вона померла в шпиталі. Не відомо, чи напасник мав з нею якісь порахунки, чи взагалі знав Лесю Рудко, яка, за заявою вчителька, була типовою, звичайною ученицею у тій школі. Вбивцю зловила поліція після того, як він чинив опір. Цього року бандити вже двічі ограбували родину Петра Рудка, а тепер сталось ще й це, дійсно непоправне, горе. Панахиду відправив о. С. Баландюк і о. П. Огірко з Колчестеру в п'ятницю 13 вересня, в похоронному заведенні Тамарського. Після похоронного обряду в церкві св. Михаїла, сл. п. Лесю Рудко поховали на українському цвинтарі в Глестонбері, в присутності згаданих отців та о. А. Назаркевича з Віллімантику.

НОВИЙ ГОЛОВА НІМЕЦЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Бонн. — Генерал - Ляйтенант Альберт Шнез, кол. командант збройних сил НАТО на Середню Европу, дістав призначення на генерального інспектора збройних сил Німецької Федеративної Республіки, себто насправді — на шефа її збройних сил. Він прийшов на місце ген. Йозефа Молля, який осягнувши вік 60 років, перейшов у стан спочинку. Офіційно проголошено, що слідство, поведене у зв'язку з голляндськими закидами, наче би ген. Шнез був колись нацистом, виявило повну безпідставність цих закидів.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

МАРІЯ ОНСИН, членка 276-го Відд. УНС в Амбрідж, Па., померла 26-го серпня 1968 р. на 77-му році життя. Залишила в смутку 4 синів, доньку і сестру, 18 внуків.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Фук

ОЛЕКСА КУРЛЯК, довголітній член та б. голова Т-ва Дністер 498 Відд. УНС у Ванкувері, Брит. Колюмбія, помер 23 серпня 1968 р. по довгій та тяжкій недузі, на 64 році життя. Покійний народився 3 березня 1904 р. в с. Бовшів, пов. Рогатин. До УНС вступив в жовтні 1953 року. Належав теж і до багатьох інших громадських та національних товариств та живо інтересувався нашим життям. Полишив в смутку дружину Юлію, 2 доньки: Стефанію і Маріянну, 4 братів і 2 сестри в Україні. Похоронений 28 серпня 1968 р. на цвинтарі Форест Лавн Меморіял Парк, Борнабі, Б. К.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Касюхнич, секр.

ТЕОДОР МАРУЩАК, довголітній член та один з основників Б-ва св. Володимира, 173 Відд. УНС у Вілмінгтоні, Дел., помер 15 серпня 1968 р. на 82 р. життя. Покійний походив зі с. Арламів, пов. Добромиль, Зах. Україна, де нар. 1886 р. Покійний був великим добродієм парохії св. о. Миколая у Вілмінгтоні, для якої жертвенно працював майже ціле своє життя в Америці. Від деякого часу знеможений недугою, перебував дома. Подивугідно з християнською посвятою опікувалася ним дочка Анна. Дружина Покійного Катерина померла в 1965 р. Залишив у смутку дочок: Анну і Юлію, синів: Михайла і Антона, невісток, зятя і внучку. Похорон відбувся 19 серпня 1968 р. з церкви св. о. Миколая на католицький цвинтар. Похоронні відправи довершили оо. монсіньйор Тиханський та А. Бончак.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Щерба, секр.

ПАВЛІНА НАЗАРИК, довголітня членка 206 Відд. УНС в Вунсакет, Р. Ай., померла 10 серпня 1968 р. Нар. 6-го січня 1887 р. в Грималові, пов. Скалат, Україна. Полишила у смутку дочку Марію з чол. Петром, брата Йосифа, 2 внуків 2 правнуків. Похорон відбувся 12 серпня 1968 р. з пох. заведення до церкви св. Михаїла при участи рідних, приятелів та знайомих, а відтак на цвинтар, Blackstone, Mass.
Вічна Їй Пам'ять!
Л. Гардінк, секр.

ФЕДИШИН ЕВА, довголітня членка 266 Відд. УНС в Амстердамі, Н. Й., померла 15 липня 1968 р. Покійна приїхала до ЗСА молодою дівчиною з с. Почапи, Зах. Україна. В 1926 р. вступила до УНС. Залишила в глибокому смутку дочку Марію, сина Йосифа, дві сестри та приятелів і знайомих. Похорон відбувся з церкви св. о. Миколая 18 липня 1968 р. на цвинтар св. о. Миколая при участи родини і союзовців.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Труфин, секр.

ОЛЕНА ЛЕВИЦЬКА, членка 422-го Відділу УНС у Філадельфії, Па., померла 11-го лютого 1968 р. на 65 р. життя. Народилася в Галичині, де працювала вчителькою в в українських школах та виховницею в Пласті. До УН-Союзу вступила в жавтні 1954 р. Похована на цвинтарі Факс Чейс у Філядельфії.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Тещук, секр.

ЮЛІЯ КУЛЬЧИЦЬКА, довголітня членка Т-ва Б. Хмельницького — 137 Відд. УНС у Вест Істон, Па., померла 10 липня 1968 р. Покійна нар. 1895 р. в с. Лопушанка, пов. Ст. Самбір, Зах. Україна. До ЗСА прибула 1910 р. Залишила в смутку 2 дочки: Марію і Гелену, 2 зятів, сина Антона і невістку, 10 внуків. Похорон відбувся 13-го липня з укр. кат. церкви св. Духа, а відтак на парафіяльний цвинтар при участи родини, знайомих і членів Відділу.
Вічна Їй Пам'ять!
Ст. Колодруб, секр.

ГОЛУБОВИЧ РОМАН, довголітній член 370 Відділу УНС в Ню Гейвен, Конн., помер 27 липня 1968 р. на 80 році життя. Покійний нар. в м. Збараж, пов. Тернопіль, Галичина. До ЗСА приїхав молодим хлопцем. Покійний брав активну участь в громаді, був касиром в церкві, фін. секр. 370 Відд. понад 20 років та секр. і касиром УРСоюзу. Полишив в смутку 2 доньки: Теклю Ліпцан і Емілію, сина Михайла, 6 внуків 2 правнуки. Похорон відбувся 29 липня 1968 року з похор. заведення до церкви св. Арх. Михаїла, де була відправлена св. Літургія, а відтак на цвинтар св. Лаврентія при участи родини і приятелів. Залишив в смутку сестру Марію Сасс в Вестборі, Л. Ай.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Гіна, секр.

ПАЗЯ ХРАНОВСЬКА, довголітня членка УНДому — 316 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., померла 21 серпня 1968 р. на 75-му році життя. Покійна нар. 1893 р. в с. Пукові, пов. Рогати, Україна. До УНС вступила 1925 р. Полишила в смутку мужа Ігната і сина Йосифа, внуків і правнуків. Похована на цвинтарі Holy Sepulchre.
Вічна Їй Пам'ять!

Збори Відділів УНС

СУБОТА, 21-го ВЕРЕСНЯ 1968 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в Січовій домівці, 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — В. Роговський, предс., Ф. Мікулинець, кас., М. П. Отрок, секр.

Розшуки

ПОШУКУЮ БРАТА —
АДОЛЬФ ІГНАТІЙ КМЕТЬ
уродж. 1-го січня 1925 р. Воля Велика, пов. Любачів. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
S. Kmet
705 — 29th Street
Union City, N.J. 07087
Заграничні газети прошу передрукувати.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 6059. Новий дивогляд!

— Ми відкрили такі феномени, Іто, що можемо бути дійсними винахідниками... Здається, ніхто не був тут перед нами!

— Метелики тут, Тарзане, також великани!

— Тарзане! Дивіться, що це тут! — Швидко!

— Хтось тут мусів бути перед нами, Тарзане!